

**O‘ZBEKISTONNING MILLIY TARAQQIYOT STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISHDA MENEJMENT YONDASHUVLARI**

Botirova Ozoda Baxodir qizi

ozodabotirova@gmail.com

+9332028028

Kirish

O‘zbekiston mustaqillikdan so‘ng bosqichma-bosqich iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy islohotlarni amalga oshirdi. 2017–2021 yillarga mo‘ljallangan “Harakatlar strategiyasi” hamda 2022–2026 yillarga mo‘ljallangan “Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi” mamlakat rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini belgilab berdi. Ushbu strategik hujjatlar davlat boshqaruvi tizimini modernizatsiya qilish, iqtisodiy o‘sinh barqarorligini ta‘minlash, inson kapitalini rivojlantirish va fuqarolarning farovonligini oshirishni ko‘zda tutadi. Mazkur maqsadlarga erishishda ilmiy asoslangan menejment yondashuvlarining ahamiyati yuksakdir.

Strategik boshqaruv nazariy asoslari

Strategik boshqaruv — bu uzoq muddatli maqsadlarni belgilash, resurslarni samarali taqsimlash va natijadorlikni monitoring qilish tizimi. Klassik boshqaruv nazariyasi (Anri Fayol, Piter Druker) va zamonaviy konsepsiyalar (Balanced Scorecard, Agile menejment) davlat sektoriga ham moslashtirilmoqda. Strategik boshqaruvning asosiy elementlari:

Tashqi va ichki muhit tahlili (SWOT, PESTEL), Missiya va maqsadlarni aniqlash, Strategik ko‘rsatkichlarni (KPI) belgilash, Amalga oshirish va monitoring, Tahlil, qayta baholash va takomillashtirish. Davlat miqyosida strategik boshqaruv faqat ma‘muriy qarorlarni qabul qilish emas, balki pirovard natijani o‘lchashga yo‘naltirilgan integratsion tizim sifatida qaraladi.

Milliy taraqqiyot strategiyasining boshqaruv talablari

O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi quyidagi yo‘nalishlarni o‘z ichiga oladi: iqtisodiy liberallashtirish, inson kapitali, raqamli transformatsiya, hududlarni



rivojlantirish, ekologiya, ijtimoiy adolat. Har bir yo‘nalishning muvaffaqiyati uchun quyidagi menejment vazifalari dolzarbdir:

1. Resurslarni rejalashtirish – byudjet mablag‘lari, xalqaro grantlar, xususiy investitsiyalarni strategik ustuvorliklarga muvofiq taqsimlash.
2. Natijadorlik indikatorlari – strategiya bo‘yicha aniq KPI (ishsizlik darajasi, YaIM o‘ssishi, eksport ulushi, raqamli xizmatlar sifati).
3. Monitoring va baholash – har chorakda natijalarni o‘lchash, muammolarni aniqlash, tezkor choralar ko‘rish.
4. Tashkiliy o‘zgarishlarni boshqarish – davlat xizmatida professional kadrlar, o‘quv kurslari, meritokratiya tamoyillari.

Menejment yondashuvlari

1. Natijaga yo‘naltirilgan boshqaruv

Bu modelda jarayon emas, balki yakuniy samaradorlik (outcome) ustuvor ahamiyat kasb etadi. Har bir vazirlik yoki idoraning faoliyati strategik ko‘rsatkichlar bilan bog‘lanadi.

2. Raqamli menejment

Elektron hukumat platformalari, ochiq ma’lumotlar bazalari, “smart monitoring” tizimlari orqali shaffoflik oshiriladi. Real vaqt rejimida ma’lumotlar tahlili qarorlarni tezkor qabul qilishga yordam beradi.

3. Xizmatga yo‘naltirilgan yondashuv

Fuqarolar ehtiyojlarini o‘rganish, ijtimoiy so‘rovlar, “bir darcha” tamoyillari orqali davlat xizmatlarini qulay qilish strategiya muvaffaqiyatining muhim omili.

4. Innovatsion boshqaruv

Startaplar, ilmiy-tadqiqot institutlari bilan hamkorlik, yangi texnologiyalarni joriy etish orqali samaradorlik oshiriladi. Innovatsion muhit davlat sektori faoliyatiga ham kiritiladi.

5. Hamkorlik asosidagi boshqaruv

Davlat, biznes va fuqarolik jamiyati o‘rtasida uch tomonlama sheriklikni rivojlantirish; xalqaro moliya institutlari bilan loyihalar amalga oshirish.

Amaliy misollar



“Elektron hukumat” tizimining kengaytirilishi –xizmat ko‘rsatish vaqtini 30% ga kamaytirish imkonini bermoqda.

Hududiy dasturlar – har bir viloyat uchun alohida “yo‘l xaritasi” ishlab chiqilib, mahalliy resurslar va ehtiyojlar inobatga olinmoqda.

Davlat xizmatchilarini qayta tayyorlash – Akademiya, malaka oshirish markazlari orqali rahbar kadrlar strategik rejalashtirish va loyihalarni boshqarish bo‘yicha o‘qitilmoqda.

Xulosa va tavsiyalar

O‘zbekistonning milliy taraqqiyot strategiyasini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun quyidagi choralar muhim: Strategik rejalashtirish va monitoring tizimini yanada kuchaytirish, KPI va indikatorlarni aniq belgilash, natijalarga erishish darajasini ochiq e‘lon qilish, Davlat xizmatida kadrlar kompetensiyasini oshirish, meritokratiyani mustahkamlash, Raqamli texnologiyalarni barcha bo‘g‘inlarga keng joriy etish, Innovatsiyalarni rag‘batlantirish va xalqaro hamkorlikni kengaytirish. Mazkur menejment yondashuvlari strategik maqsadlarning amaliy natijaga aylanishini ta‘minlaydi. Ilmiy asoslangan boshqaruv metodlari, ochiqlik va hisobdorlik tamoyillari O‘zbekistonning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni, PF–60, 28.01.2022.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Menejment tizimini modernizatsiya qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori, PQ–341, 2021-yil.
3. Asian Development Bank. (2023). Country Partnership Strategy: Uzbekistan. Manila.
4. World Bank. (2022). Uzbekistan Systematic Country Diagnostic: Toward Sustainable, Inclusive Growth. Washington.
5. OECD. (2021). Strategic Governance and Performance Management in the Public Sector. Paris.



6. Mintzberg, H. (2017). Managing the Public Sector: Strategy and Structure. Routledge.
7. Bryson, J. M. (2018). Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations. 5th ed. Jossey-Bass.
8. UNDP Uzbekistan. (2022). Public Administration Reform and Capacity Development in Uzbekistan. Tashkent.
9. ХАКИМОВ, Ш. (2022). “O‘zbekiston milliy taraqqiyot strategiyasi va menejment innovatsiyalari.” Iqtisodiyot va boshqaruv jurnali, №4, 27–35.
10. Axmedova, D. (2023). “Davlat boshqaruvida strategik menejment yondashuvlari.” Davlat va Jamiyat ilmiy-amaliy jurnali, №2, 61–70.